

jurnal inter IAL

世

POSTA MUNDI

21, decembr 2012

http://es.groups.yahoo.com/group/posta_Mundi/

KONTENAJO

題	人	語	頁
posta_Mundi, frazo #21			3
Antaŭparolo	Rosto	Esperanto	4
Nativitate de Christo!	Martin Luther, Gary Miller	Latino sine Flexione	5
200	Dmitri Ivanov, Partaka, Rosto	Lingwa de Planeta, Populido, Sibelingua	6
Klara desaparay. Le tas de Klara.	Rosto	Populido, INTAL, Esperanto, Latino sine Flexione	7
*Ila Profeto. Pri la Amikeso.	Khalil Jibran, Partaka	Ido	11
Li Munde de Sandra	Valodnieks	Interlingue-Occidental	12
La feliceso e la realeso	Aleshandre Shavier Kasanova Domingo	Ido	16
Olim, che mea kazerno	Partaka	Ido	18
Spindel, navet ed agul	Frato's Grimm, Partaka	Populido	19
Curta historia de protagonistes	Rosto	Sibelingua	21
PM 2011, 2012			22

Frontispice: la taso ellaborita de Gao Fenglin kaj Jou Buji, kiu taso povas stari sur sia tenilo.

posta_Mundi, frazo #21

Esperanto:

La viro, kies edzino estis mortinta jam pasintan
autunon, diris al ni ke li shin freneze amis.

Esperanto 1894:

Viro, de kvu sposino mortin in pasate atuno,
dirin al nos ke lu frenese amin elu.

Ido:

La viro, di qua la spozino mortabis last-autune,
dicis a ni amorir el frenezioze.

Interlingua:

Le viro, cuje sposa haveva morite le ultime autumnno,
diceva a nos que ille amava illa folemente.

Volapük:

Man, kela jimatan ideadof äfluküpo,
äsagom obes, das ilöfom ofi lienetiko.

Idiom Neutral:

Vir, de kel marita avav moried in fruktotemp anterior
dikav a noi, ke il avav amed ila frenete.

Occidental/Interlingue:

Li mann, de qui marita hat morit in li passat autun,
dit a nos que il amat la frenesimen.

Novial:

Li viro, kelen marita had mori last-autumnim,
dikted a nus tu ha ama la frenesiosim.

Spokil:

Le meona, di kui meonella fte lizei a veaza huzo,
spe lei da ni, ko el sme lizei ella tutnu.

Atlango:

Le viro di qa maryeno mortis i lasta awtuno,
diktis ka mu, ke hi xin ami frenese.

Eurana:

La viru, da cu sposélu ía morte yam pa ultríma autono,
dicía mé, ca il freneto ameva eló.

Sambahsa:

Is wir, quos gvibh hieb mohn ye id akhir osyern,
nos hat sayct is liubh iam frenitic-ye.

Eurikido:

Le viro le koi spozao morivei lastautumne
dicei a nos amavere lao frenezioze.

Frater (Lingua Sistemfrater):

Andro, ginegamo ot na morta pas in sesontri pas,
logo pas mis, ili aktofilo pas nerfo ili.

ARIEL:

Le homine, cuje sposa moriva durante le autumnne pasate,
diseva a nos ce ile la amava freneticemente.

LdP:

Man, kel-ney molya he morti pa laste oton,
shwo-te a nu ke lu lubi-te ela pagalem.

Iamijo:

mota kama latu poku jipi suti womata paluma li
paliki jipi kupimu mi tuji kama mata loki jipi lija kalisa.

Sibelingua:

Li viro, de qui li marita ha moriv last-autune,
dicev a nos amavar la freneze.

Populido:

Le vir, keli spoza mortabab last-autunei,
dicab a nos amorir el freneziozei.

Antaŭparolo

Esperanto
Rosto

Antaŭ nelonge la video kun populara kanto "Gangama stilo" obtenis miliardon da spektroj ĉe Youtube (youtube.com/watch?v=9bZkp7q19f0) dum duonjaro. Oni diras ke la miliardo okazis precize je 21 de decembro.

La peticio "Esperanto-parolantoj en la mondo" (thepetitionsite.com/1/esperanto-parolantoj-en-la-mondo/) obtenis kelke pli ol du mil signaturojn dum jaroj.

Ŝajne interlingvistiko ne estas tre populara afero. Nu, ne nur ŝajne, sed reale ne estas. Malgraŭ tio ni duras okupi nin pri internaciaj artefaritaj lingvoj. Malgraŭ ĉio ni fidele duras rajdi niajn ĉevalojn. Jen glora kavalkado de ĉi tia numero de nia magazino POSTA MUNDI:

Valodnieks, Aleshandre Shavier Kasanova Domingo, Gary Miller, Dmitri Ivanov, Partaka, Rosto.

Nativitate de Christo!

*Martin Luther, translatio de Gary Miller
Latino sine Flexione*

1. De caelo alto me veni,
Et fer nuntio bono et novo;
Et nuntio es tale bono,
Que me vole dic et canta.

2. Hodie uno Infante es nato
De virgine, quem Deo elegerunt—
Uno Infante tale parvo,
Qui es victoria et gaudio.

3. Illo es Domino, Christo et Deo,
Qui vole conduce de omne inopia;
Illo vole es vostro Liberatore,
Et lava de omne peccato.

4. Illo fer benevolentia,
Quem Deo-Patre jam praepara,
Ut vos in regno de caelo
Vive nunc et aeterno.

5. Vos nota omne signo:
Alveo et faeno malo—
In isto vos detege illo Infante,
Qui rege et conserva toto mundo.

6. Omne nos nunc gaude,
Et vade cum illo pastores
Ut vide, quod Deo jam dona
Cum Suo Filio caro.

Gerald van Honthorst, 1622, "Adoratio de pastores"

Yubila de fabulas bay bratas Grim! 200 yar bak, pa dey 20 mes 12 yar 1812, un-ney kitaba kun ley fabulas es publiken.

Ti-ci yar, 2012, nos feste l'aniversarie 200 del unti libre publikat da Frato's Grimm, kel editesay ye 20 de decembre 1812. Danks e gratuls pro vusi lektindi e tradukindi rakonte's, Frato's Grimm!

In ista monate es 200 yares pos li prima publicacione de fabeles da frates Grimm! Lesi fabeles esev tradukat a multa constructata linguas, ergo noi certe deve mencionar ista evente in nosi jurnal inter IAL. Danko, frates Grimm!

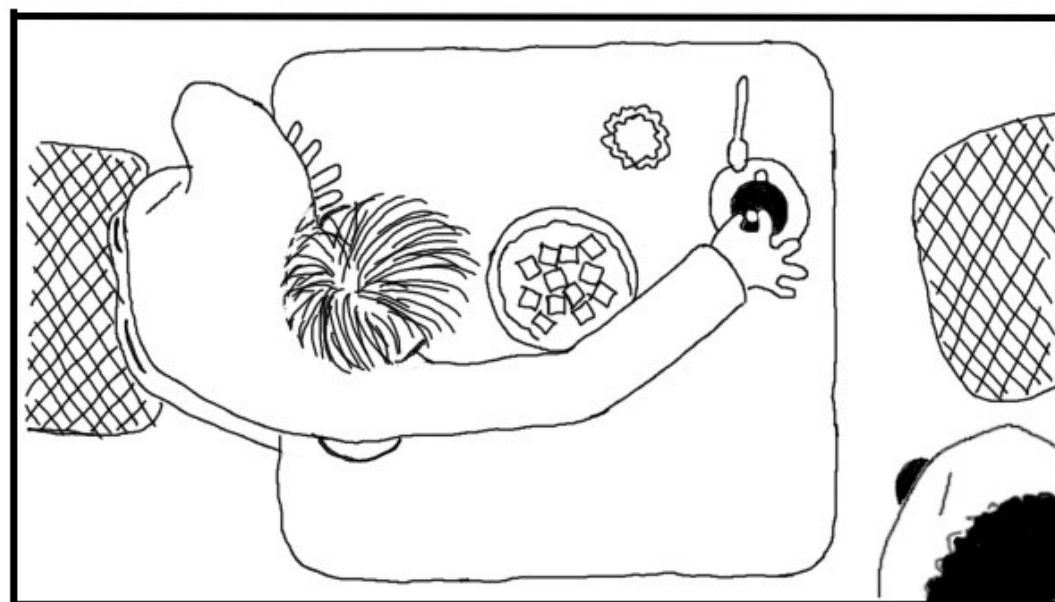
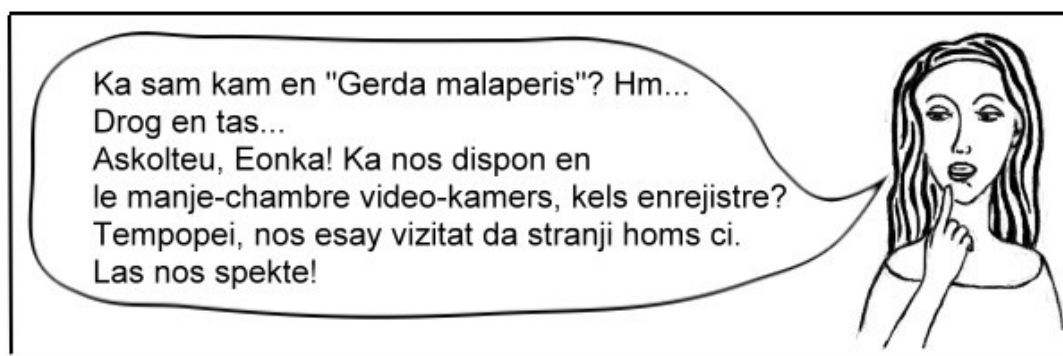
Klara desaparay. Le tas de Klara.

Rosto

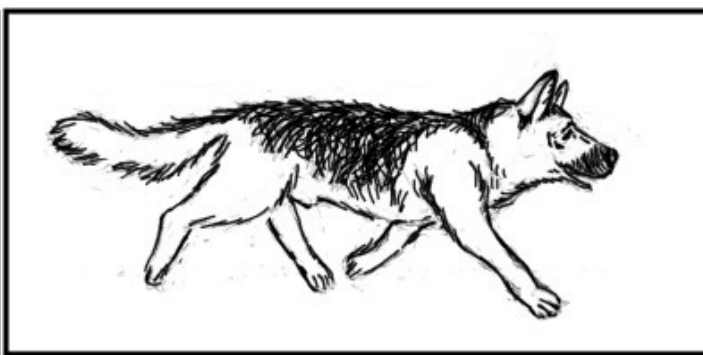
Populido, INTAL, Esperanto, Latino sine Flexione, Sibelingua.

In antei numer: Alona saveska ke alki desaparigav Klara. Hike es continuo.

Continuo in sequenta numers...

*Ila Profeto. Pri la Amikeso.

da Khalil Jibran
tradukuro a Ido da **Partaka**

E yunulo demandis: 'Parlez' a ni pri la Amikeso.

E lu respondis:

Via amiko esas la respondo a via bezoni.

Lu esas l'agro, quan vi seminizas kun amo, e rekoltas kun gratitudo.

Lu esas via tablo e via hemo.

Nam vi proximigas a lu kun via hungro, e serchante paco.

* * *

Kande via amiko revelas sua pensajo, vi ne timez la "no", che via propra mento, nek retenez la "yes".

E kande lu taceskas, via kordio ne cesas audar olta di lu.

Nam, che la amikeso, mem sen paroli, omna pensaji, omna deziri, ed omna esperi naskas, e disdonesas kun juego e sen ostenti.

Kande vi foriras de via amiko, vi ne sentez aflikto; to quo maxim multe amesas di lu, forsan divenos plu klara dum sua absenteso, quale l'amo al monto esas, del planajo, plu klara al montano.

E, che la amikeso, permisez nula intereso, ecepte olta signifikanta profundigar en la spirito.

Nam l'amo qua serchas nulo plusa kam la revelo pri lua misterio ipsa, nule esas amo, ma reto cintilifanta, qua peskas nur ne-utyla persono.

* * *

E rezervez lo maxim bona de vi por la amiko.

Se lu mustas experiencar la fluxo di via mareo, lasez ke lu anke experiencez olua refluxo.

Vi ne serchez la amiko por pasigachar la tempo kun lu.

Serchez lu kande vi disponas tempo por vivar.

Nam lua tempo esas por plenigar via bezoni, ma nule via frivoleso.

E ke che l' dolceso dil amikeso' existe rideti ed interkomuniko di plezuri.

Nam che la roso dil mikraji, la kordio renkontras la fresheso di lua matinaro.

Orestes e Pylades

Li Munde de Sandra

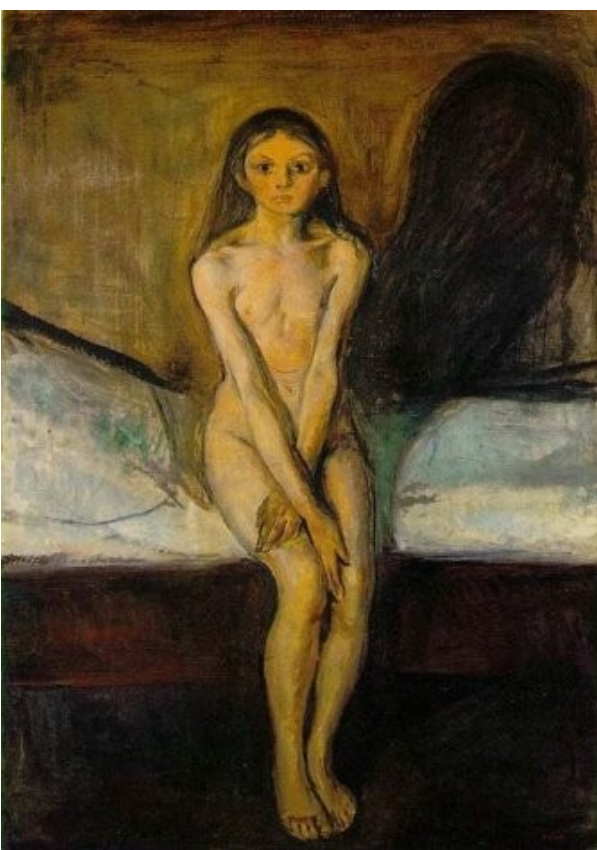
Valodnieks

Un obscur legende scrit originalmen in Interlingue-Occidental

Anteparol: Yo ha ja traductet mult obscur legendes in diferent lingues international. Nu yo ha comensat mi propri obscur legendes. Dunc "Li Munde de Sandra" es mi unesim "litterari" textu scrit originalmen in un planlingue. Yo opine que it es tre important por omni planlingues haver un original litteratura por demonstrar lor capabilitás benque li litterari valore de tal textus sovente es questionábil. Ma yo juit scir un litt raconta in li bell lingue de Interlingue-Occidentel, benque "Li Munde de Sandra" certmen ne es un idillic loc...

1.

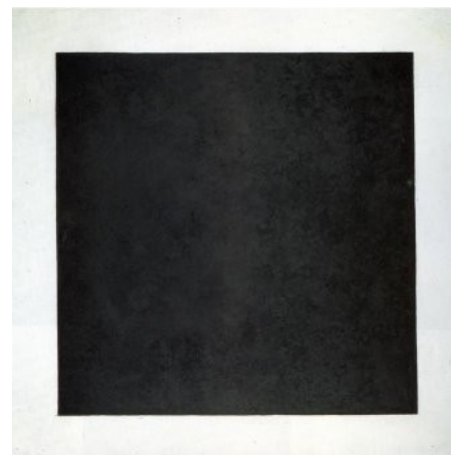
Desde quelc témpor yo have sempre li sam somnie in li nocte. Sovente yo avigila me criante in li nocte. Mi vestiment de nocte glutina a mi córpor pro sudore. Li cochemare comensa sempre quande yo avigila me in mi lette. Li tot apartament es silent. Subitmen yo decovri que mi vestiment de nocte es plen de sangue. Yo cria pro horrore e salta ex mi lette. Yo curre ex mi chambre e sercha mi genitores e mi litt sestra Emma. Arivante in li cocinería, yo vide un tracie de sangue. It es mi matre qui jace mort sub li table in su propri sangue. Mi oculus plena se con lácrimes e yo cria. Qui ha fat to? Ma ú es mi 10 annus old sestra Emma? Yo torna me e voca li nómine de mi sestra: "Emma, Emma ú tu es?" Yo curre tam rapidmen quam yo posse in li chambre de mi sestra. A unesim vide li chambre es vacui.

Edvard Munch, 1895, «Puberta»

Forsan ella ha escapat! Ma tande yo regarda al grand scaf por vestimentes in li angul del chambre. Sangue ha fluet ex li scaf e li tapisse avan me ha colorat se un poc rubi. Yo cria con voce alt: "Emma! Ne tu, ne!" Yo aperte li porta de scaf e li córpor de Emma cade ex li scaf e in su dors es un grand cultell. It es li grand cultell ex nor cocinería. Yo sovente usa it por trachar. Sam quam mi matre anc Emma esset punialat. Su litt e bell córpor es plen de vúlneres. Yo plora e yo presc suffoca pro que yo apen posse respirar plu. Mi povri sestra, ella esset tant yun!

Ma subitmen yo audi passus. To posse esser li mortator de mi matre e de mi sestra. Yo prova celar me sub li lette de Emma. Ma li passus deveni plu sonori. Yo treme pro timore. E vermen un person intra in li chambre. Yo es in un statu de panica. Yo posse vider que il es vestit totalmen in nigri. Li passus aproxima se. Nu yo posse vider li nigri mann. It es un mann con un strangi casco. Sin dúbite il ha decovrit me. Esque to es mi fine? Li munde comensa tornar se cirkum me. Yo senti un vertigine e perdi li conscientie. Li munde deveni tam nigri quam li vestimentes del person in li chambre...

Kazimir Malévich, 1915, "Nigri Quadrate"

2.

Subitmen yo audi un rision. It es un conosset rision! Yes, it es Emma! Ella vive! Yo aperte li oculos e yo vide un long brun capill-tress. E vermen Emma sta avan mi lette. "Sandra, pro quo tu cria tant bruiosimen?", di Emma e subride. "Veni! Lass nos dejunar nu. Papá ha ja surtit." Yo inbrassa Emma e yo es tre felici. Ella vive e it esset solmen denov ti stult cochemare. Emma subride: "Sandra, quo ha evenit?" Yo ride e responde: "Omnicós es bon, Emma. It esset solmen un mal somnie". Emma ride e forlassa mi chambre. Rapidmen yo vesti me e ea al cocinería. E ta sta anc mi matre e regarda me. "Sandra, tu ha vermen dormit tre longmen! Tu posse esser felici que hodie es saturday, mi carissima!" Yo have lácrimes in li oculos e inbrassa mi mamá. Anc ella vive! Omnicós es in li optim ordine.

Mi mamá caressa mi cap e yo senti li calore de su còrpor. Poy ella questiona me: "Carissima, esque tu denov havet ti-ci cochemare?" Yo inclina li cap tristmen. "Sandra, to es solmen li pubertá! Ne chagrina te tro mult. It es tre normal in li età de 12 annus haver strangi somnies", ella prova tranquilisar me. Emma ride sonorimen e moca me: "Esque tu es inamorat, Sandra?". Yo ride e sucusse li cap e replica: "No, tu es tro curiosi litt flicca!" Emma monstra a me su lingue e ella condui se quam un litt bebé por amuser nos. Noi omni ride e li munde es in perfect ordine. Yo es tre felici. Mi mamá inbrassa nos ambi. Yo sospira felicimen. Ma mi mamá presse tre fortmen mi epoles e to comensa doler me. "Mamá, to sufice, ples cessar", yo cria. Támen mi matre continua e li dolore augmenta se. Yo apen posse ancor respirar. Ma ella e Emma ride solmen. Yo cria denov e lentmen yo perdi denov li conscientie. Li munde deveni nigri. ...

Paul Regnard, 1876, "Atacca de histerie", foto in La Salpetriere

3.

Yo ne save, til quant yo esset sin conscientie. Ma yo ancor vive. Yo senti mi córpor, ma yo ne posse mover me. Yo jace sur un lette, ma mi manus es incatenat. Ú yo es? Yo senti un augmentant pánica in me. Yo ne audacia aperter mi oculos. Yo audi un tre calm voce: "Sandra, tu es in li hospital. Yo es doctor Braun."

Yo aperte velocimen mi oculos. Yo vide que yo jace solitarimen in un chambre de un hospital. Yo es vestit in un vestiment de nocte de un hospital. Yo es totalmen confuset. Li medico regarda me. Il es un barbut mann in li età de forsan 45 annus. Doctor Braun have un bell visage e yo prova subrider. "Doctor, pro quo yo es incatenat. Ples remover li catenes". Forsan yo ha fat un prova de suicidie, ma yo ne posse rememorar. Yo ne have un altri explication. Mi long blond capillatura es in

total desórdine. Yo deve urgentmen lavar mi capilles.

Doctor Braun observa me intensmen e pos un ínterminabil témpor il di: "Sandra, esque tu memora quo ha evenit?" "Yes, yo esset sin conscientie. Ma yo pensa que it esset solmen un litt erra de mi matre qui circumbrassat me tant fortmen", yo replica. Mi povri mamá! Probabilmen ella da se nu li culpa. "Ú es mi matre? Yo vole dir a ella que omnicós es bon. Yo standa bon.", yo di a doctor Braun.

Li mann con li curt nigri capillatura regarda me in un mixtura ínter dúbite e surprise. Ma il ne responde. Forsan mi matre deve laborar. Subitmen yo audi un bruida avan li chambre. E yo audi li voce de mi patre! Yo es tre felici. "Esque mi patre ne posse visitar me?", yo questiona li medico. Il certmen ha atendet tre longmen til yo avigila me. It es tant bell haver un tal felici familie. Mi familie esset ya sempre tre important por me.

Doctor Braun sembla a me totalmen iritat. "Sandra, yo ne pensa que to es un bon idé", il di timorosimen. Yo ne comprende pro quo e yo clama in li esperantie que mi patre posse audir me. "Papá, yo es vigil. Omnicós es in órdine." Yo subride satisfat. Nu il save que yo es san. Li visage de doctor Braun monstra un grand horrore. Li bruida avan li porta cessa por un moment e poy mi patre curre in li chambre, ma un policist tene le ante que il posse aproximar se plu a me. Ma alquó ne es in órdine. Li visage de mi patre es ne solmen plen de siccat lácrimes, ma anc rubi pro colere e odie. E pro quo es un policist avan li porta e yo es incatenat? Quo ha vermen evenit?

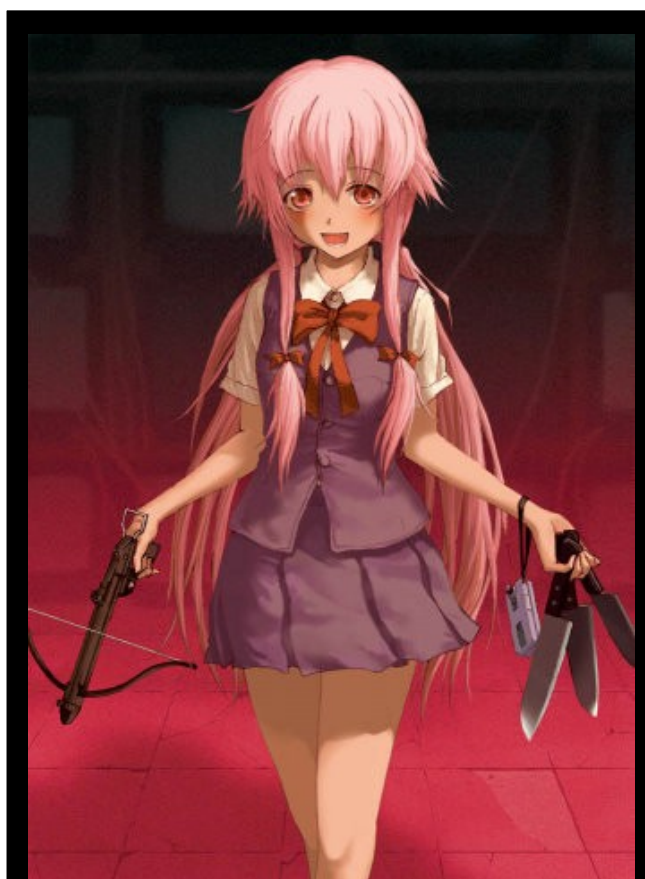
Li medico prova tranquilisar mi patre: "Ella ne memora pri to quo evenit. Ples forlassar strax li chambre." Ma mi patre regarda me plen de odie. Yo senti qualmen

lácrimes plena mi oculos. "Papá, ú es mamá e Emma? Ples dir it a me! Ples!", yo cria con suffocat voce. Durant que li policist pussa mi patre con violentie ex li chambre, il clama a me. "Tu ha mortat les! Tu ha punialat les! Tu es totalmen frenesi! PRO QUO SANDRA? PRO QUO?, il criat quam un ver alienat person.

Yo es totalmen perplex e yo regarda doctor Braun. "To ne es ver! Ples dir a me que mi matre e Emma es in hem", yo cria e comensa plorar. Un infirmiera intra li chambre e prepara un spruzzuore por me. Yo ne posse impedir to pro que yo es ancor incatenat. "It esset solmen un somnie! Yo ne ha fat to! Ples creder me! It esset solmen un somie", yo cria quande li infirmiera spruzza alqual liquide in mi brass. Li medico inclina se a me: "Sandra, tu deve nu dormir. Noi va parlar pri omnicós plu tardmen. Li policie ha trovat tui matre e tui sestra mort in li apartament. Tui matre jacet in li cocinería sub li table e tui sestra apu un scaf in su chambre. Li police ha trovat te in li chambre de tui sestra. Tu ha celat te sub li lette. Poy li police intrat in li chambre e tu ha perdit li conscientie. Ma nu tu deve dormir un poc." Yo provat dessuccessosimen levar me, ma li medico e li infirmiera impedit me. Yo esset infuriat: "NO. IT ESSET SOLMEN UN SOMNIE! FORSAN TO ES ANC UN SOMNIE".

Poy li medicament efectet e yo deveni tre fatigat e yo comensat indormir. Tra un nébul yo posse ancor escutar alqual voces. Un feminin voce di: "Li puella es totalmen folli. Ella ha certmen regardat tro mult horror-filmes e decidet massacrar su familie". Un masculin voce replicat: "Sestra Sabine. Li puella es tre, tre malad. Ella ja longmen vive in su propri realitá. Yo pensa que ella anc ne vole acceptar que su genitores es divorciat desde du annus. To certmen esset un choc por ella e forsan to explica... "

Yo ne posset escutar plu li voces e plongeate in un blanc nébul. Yo ancor espera que to esset solmen un somnie e que poy mamá e Emma vive. Forsan to esset solmen un extendet version de mi somnie. Yo suplica que it esset solmen un somnie e que noi quar va bentost rider junt pri to pos que yo va avigilar me in mi chambre. Poy noi omni va dejunear junt quam sempre durant li fine de semane. Ma yo ne save plu quo es ver e quo es un somnie. Forsan mi tot vive esset solmen un ilusion...

YUNO GASAI

ex «Diarium de futur»

in su etá de 13 annus assassinat su genitores e poy durante un annu assassinat multi plu homes. E quali es tui attingementes?

La feliceso e la realeso

Aleshandre Shavier Kasanova Domingo
Ido

Hola ad omni.

Freque, on demandas al filozofi: ka la filozofio esas utila? La respondo sincera esas sempre: yes, la filozofio serioza esas utila, nam ol portas la filozofanto aden la feliceso.

Ma anke freque on dicas ke, se la skopo de la filozofio esas la feliceso profunda e duriva, ni ja havas la literaturo de "su-helpo e vinkado".

Ica literaturo ya existas, e autori kom Paulo Coelho (Pawlo Koejo), Deepak Chopra (Dipak Chopra), Robin Sharma, Spencer Johnson (Spenser Jonson), Ramiro Calle (Ramiro Kaje) o Choi Yoon-Hee (Choi Yun-Hi) skribas o parolas simple, klare e kun direkta reguli aden la felico. Me donas la pronunco de sua nomi inter parentezi.

Teorie, do, la filozofio ja ne bezonas, nam la literaturo de su-helpo e vinkado hodie realigas plu facile la skopo de la filozofio.

Ka yes? Choi Yoon-Hee aparis recente suicidata* (su-ocidesata). On trovis elua korpo en chambro de Seul (chefurbo de Korea Sudala) lor la yaro 2010. Elu esis la maxim populara autoro pri su-helpo e vinkado en Korea. Ma elu ne esis felica; la temo ek elua libri esis la feliceso, tamen elu ipsa ne esis felica.

La ideologio de su-helpo e vinkado, tipe, dekadas aden la eroro tipa de la psiko ne matura: konfundar la deziro e la realeso, kredar ke la principio de la plezuro esas anke la principio de la realeso, nam la deziro produktas automate la realigo de sua propra skopo. Per altra vorti: mea deziri esas la realeso. La famoza psikanalisto Freud (Froyd) expozis klare la mekanismo mentala qua konfundas la deziro e la realeso, ed ilu anke montris la granda problemo antropologia quan produktas ica primitiva skemo mentala, sempre existanta, mem en la moderna homo aparante civilizata.

La filozofio sempre indikas ke, desfortunoze, mea deziri ne esas la realeso. E, tale, la filozofio indikas la voyo por la realigado de la deziri... nur de la deziri realiginda. Existas anke deziri ne realiginda, deziri mala o desnobra, ed on bezonas la etiko por distingar inter la deziri mala e la deziri realiginda.

Me donos tipa exemplo de konflikto inter la deziro e la realeso; ica exemplo konfliktiva esas tabuo por ica autori de su-helpo e vinkado, ed anke por la homo meza.

Gioacchino Assereto, ~1630-40, "Puniso di Tantalus"

Por solvar la senlaboreso e la povreso, on dicas freque ke la kreskado ekonomiala esas la voyo sekura.

Ka yes? Ne! Simple, la automatigo de la produktado impedas ke aparos multa hori de laboro pagota. Fakte, pos la Duesma Mondomilito, la produktado kreskis monstroze, ma la senlaboreso nultempe desaparís. E la futuro, probable, ne montros automatigo min granda kam hodie o kom la hodia, ma automatigo multe plu

granda. Deklarar ke, en la futuro, omna homi havos facile du hori dila de laboro bone pagata (e me dicas nur du hori, vice quar od ok) esas quale frapar furioze kontre kalkulmashino, pensante ke la kalkulmashino esas maligna e kulpoza. Ma la kalkulmashino ne esas maligna ed ol dicas la vero: la automatigo impedas ke omna singla homo havos du hori dila de laboro bone pagata. On povas destruktar ne nur la kalkulmashino, ma anke la altra mashini qui automatigas la produktado, tale augmentante la hori laborala bezonata, ma ica ideologio kontremashinista, la ludismo*, reale ne funkcias. Od on povas ofrar al klienti produkti e servi mediokra* od efemera, por ke la klienti komprez kontinue, tale augmentante la produktado e la hori laborala. Ma anke ica ideologio, la efemerismo*, ne funkcias por sekurigar laboro ad omni, e havas multa efekti maligna: la evidenta fraudo al klienti, la acidenti pro uzar produkti mediokra, la kontaminuro, la exhausturo de la limitata materii primara ek la planeto, e cetere. Pluse existas altra ideologio por augmentar la produktado e la hori laborala: la konsumismo*, ideologio qua, per la publikigo komercala ed altra mekanismi, pretendas (ed atingas!) vendar al klienti produkti ne bezonata. Ma ica ideologii komercala ne donas vivo digna al homi laboranta, ed efektigas dizastro sociala, mem milito.

La povreso nultempe desaparos per la merkato ipsa. On bezonas agadi direte politikala, por sekurigar ad omnu la richeso necesa che la vivo digna. Ed on bezonas kontrolar, yen reduktar e fixigar, la nombro de habitanti en ica planeto!

Ni povas esar felica, do, ma per la penso racionala. Me savas ke indikar al homo meza sua limiti esas (por ol) granda insulto. E nulu pagos libro ube la lektero insultesos.

Nu: la filozofio devas dicar la vero mem sen vendar multa libri al popolo, ka ne? Do, ni dialogez e parolez... realisme.

*Amike, Aleshandre Shavier Kasanova Domingo, posto elektronikala
trigrupo@yahoo.es (trigrupo arobo yahoo punto es).*

Olim, che mea kazerno

Autoro: **Partaka** (10-4-2010)

Linguo: Ido

Antiqua Egiptiana skultureti

Olim, dum mea tempo kom soldato invitita dal armeo Hispana, eventis ulo en mea kazerno, quon me ne ja sucesabas komprenar nek obliviar... (Voluntez exkuzar me pri la rolo quan me pleas)

Ta-die, en la korto dil kazerno, on igis plena kompanio (preske 100 homi) marchar dum sat longa tempo, ma sen irar, to es, marchadar, ma sen avancer... Un, du. Un du. Un du. Un du...

Pos kin minuti di marchado, me, qua esis plasizita kom lasta homo ad-dope ad-dextre, komencis observar stranja fenomeno: omna homi quin me povis vidar de mea plaso (35 homi, cirkume) esis marchanta absolute diferante kam me ipsa; kande me esis pazanta per mea sinistra pedo, li omna esis pazanta per sua dextra pedo. To esis tante evidenta, ke nia serjento klamis a me:

"He, tu! Ka tu ne vidas, ke tu mispazas? Chanjez la pazo!"

"Pardonez, mea serjento, ma mea pazado justesas: la duopligo dil tamburo-frapado korespondas kun la sinistra pedo, ka ne?", me respondis respektoze.

"Ne dicez stultaji, e korektigez tua pazo! Nun!", il imperis.

Amuzite, me saltis komike, e quik chanjis a desjusta pazado. (Parenteze: to omna memorigas da me mi-espritajo, mi-realajo relatanta la fiereso di matro pri sua filiulo, elqua, dum la publika ceremonio en olqua plura mili de homi juras defensar la standardo, e pos ke superioro imperis ulo quik obedienda da li, klamis fiera: "Ka vi vidis? Omni erorabas, ecepte mea filio!")

La serjento rezolvis haltigar la marchado "por kelke repozar", ma ol balde iterigesis... Un, du. Un, du. Un, du. Un, du...

E yen ke, pos apen kin minuti di marchado, ne-kredeble!, la stranja fenomeno tote reproduktesis...

"He! Vi omna mispazas! Atencez la tamburo e korektigez la pazo! Nun!", imperis la serjento.

Ha, no! Ca-foye, me nule mustis "korektigar" mea justa pazado.

Kad ula expliko logikoza pri ta stranja fenomeno?

Spindel, navet ed agul

*da Frato's Grimm - (Version en Populido: **Partaka**)*

Yen ke esay yuna kel perdabay sui genitors kuan el esay ankor puera. Lui baptematra habitay plen sol ye l'extremaje del mikri vilaje. El esay oldi ed entratenay su dum labore per sui agul, navet ed spindel. El venigay en sui dom le orfana, docay ad el le labor ed edukay el en devotes ed ame a Deu. Kuan le yuna evay 15 yar, lui baptematra, kel maladeskabay, vokay el a sui lit e dicay ad el:

"Kar filia: me sente ke me baldei morteray. Me laseray a tu mei dom, kel shirmeray tu kontra vent e pluve; e tu ganeray tui nutrive per mei spindel, navet ed agul."

Posei, el pozay sui manue's sur lui kap e benedikay el per le yen parols:

"Resteu tot-kordiei fidel a Deu, e tu eseray felis!"

Lorei, el klozay sui okle's e dormeskay eternei.

Kuan on portay el al tombey, le yuna ploray dum sekue lui sarke e facay ad el l'ultim homage. Den lorei, el habitay plen sol en le domet, filifay, texay e sutay, e lui labor esay profitoz, pro l' benedike del bon olda. Tam baldei kam el texabay tel-pies o sutabay kamiz, el trovay komprante, e talei el povay no nur facilei su entraten, ma ankei almone a povre's. Ye ti sam tempe, le filio del rejo parkuray le lande por serche spoza. Il no darfay spozige yuna mizeroz, ma il no deziray richa. Dum pense ke on pove ya ese sam-tempei povri ye pekunie e richi ye vertue's, il dicay: "Me elekteray kom spoza ti kel eseray sam-tempei max povri e max richi."

Dum ire tra l' vilaje, il kestionay ka tal yuna habit en ol. Le rurans, kel no komprenay lui pense, indikay ad il, untei, le max richi, ed adjuntay ke l' max povri es, versimilei, elti kel habite solitairei le lasti domet del vilaje. Le yuna max richi, pos saveskir le parols del prinso, vestizay su per splendid ornive's, vartay avan sui porde til ke il paseray e, kuan il proximeskay, el iray ye lui renkontre e facay salut ceremonioz. Ma le prinso regarday el sen dice mem un vort e preteriray.

Kuan il atingay le dom del max povra, il no viday el avan lui porde; el restabay en sui chambre. Lorei, il haltigay sui kaval e regarday tra l' fenestre en le chambre, kel esay lumizat da sun-radie's. Le yuna sidantesay an filif-rot e filifay diligentei. El levay le okle's e, pos vidir le prinso, kel regard el, subtei redeskay e duray filife kun okle's abasat. Ma me no volere garantie, ke lui filase esay, denpos ti instante, tam bon

tirfiligat kam ol esay pre. El duray filife til ke l' prinso departabay. Lorei, el kuray al fenestre ed apertay ol dum klame: "Ho! Kuant varmes ti-ci!"; e per le okle's sekuay le bel kavalkanto til kuan el no plus viday le blanki plum de lui chapel. Finei, el sideskay e rikomensay filife. Ma yen ke el memoray ansien refren, kel el oftei askoltabay kante dum filifade dal oldi bapte-matra, e susuray ol:

"Kureu, kureu, spindelet! Adireu mei fianstatet!"

Ko eventay? Le spindel kuik eskapay lui manue's ed springay adexterei; el, astonegat, staceskay e sekuay ol per le okle's. Lorei, el viday ol danseï kure tra le agre's e lase dop su or-fil. Baldei, ol esay tantei for, ke el no plus perceptay ol. Le yuna, kel no plus abay sui spindel, prenay le navet e komensay texe. Dumei, le spindel kuray, kuray, e kuan lui fil esay pardesvolvat, ol atingay le prinso.

"Ko me vide?", il klamay; "versimilei ti-ci spindel vol dukte me ad uli lok."

Il retroturnay sui kaval e sekuay le or-fil. Le yuna esay laboranti e kantay:

"Kureu, kureu, bel navet! Addukteu mei fianstatet!"

Kuik le navet eskapay lui manue ed springay adexterei. Ma ol komensay den le solie texe tapis plu bel kam irgi koz vidat til lorei. Roze's e lilie's florizay lui du bordum; mezei de ol, sur or-funde saliaï verdi pampre's sub olkels gambolay kunikle's e lepors; cerve's e kapreols avansay le kap tra le branche's sur olkels perchay ucels divers-kolori a kels mankay nur le kante. Le navet glitaday addextrei ed adsinistrei, e le tapis semblay kreske percepteblei. Le yuna, kel no plus abay sui navet, prenay le agul e kantay:

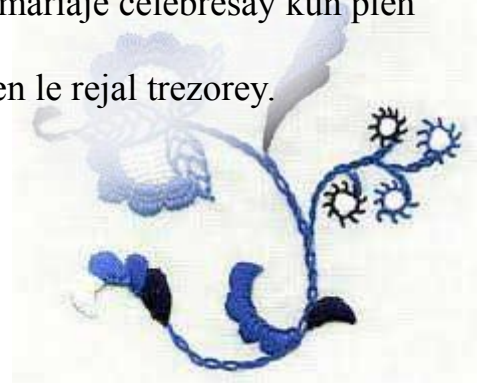
"Kureu, kureu, agulet! Laboreu por le fianstatet!"

Kuik le agul eskapay lui fingre's e kuray tra le chambre plu rapidei kam fulmin. Semblay ke no-videbli kobolds es laboranti. Le table e le benks kovresay per verdi tapise's, le stuls per velurs, ed an le murs penday silki tapets. Apen le agul facabay sui lasti punt, kuan le yuna viday pase avan le fenestre le blanki penache del prinso, kel esabay retroduktat dal or-fil. Il decensay den le kaval, eniray le dom dum marche sur le tapis e trovay le yuna en lui chambre. El esay ankore kovrat per meskin labor-veste's, ma el brilay kualei heg-roze sur bush. Le prinso fulminatrei amoregay el:

"Tu es ya plen povri", il dicay, "ma sam-tempei tu es plen richi. Veneu kun me! Me vol spozi tu."

El tacay, ma prizentay le manue al prinso, kel pozay sur ol tener kis. Il sidigay el dop su, sur le kaval, e duktay el en le palas rejal, u le mariaje celebresay kun plen gran joy.

Le spindel, le navet e le agul honorozei konservesay en le rejal trezorey.

Curta historia de protagonistes

*Rosto
Sibelingua*

PM3. **Fantomas** dire: "Neniam la mondo parolos un komunan lingvon neutran! Mi ne permesos tion!" Noi no save, pro ke il vole impedir esteblisto de neutrala lingua, e per kuala metode il intenta far lo.

PM4. **Klara** e **Alona** dire, ke ili es amikas de **Partaka** e ili parla in *Populido*. Noi saveska ke **Commissario Corrado Cattani** ocupa se pri questione, kuale es ligata Octopus, mafia e **Fantomas**. Noi receva un evidencie pri **Fantomas**. Olim il nutriv yuna homes per fungoza cukes. Funges esev venenoza, comprende.

PM8. Portrete de **Noptidamus** apara sur frontispicie del jurnal. **Fantomas** expresa su intencione aparar sur frontispicie de numer 13. **Klara** e **Alona** komunika e saveska ke ili es parenta, kuankam distante. **Noptidamus** es comuna ancestre de ili amba. **Klara** e **Alona** no save, ke **Noptidamus**, kel vivev ankore in mezepoke, vive til nun.

PM9. Protagonistes: **Klara**, **Alona**, **Fantomas** sede kun autores apud camine in li hotel Posta Mundi e komunika. **Fantomas** invente nova lingua: *Lingua de Fantomas*, pos isto il parla in su lingua. **Fantomas** sufra per diarea, pro ke il esev nutrat per fungoza cukes.

PM10. Apara esperantistina **Eonka**. El reincontra **Commissario Corrado Cattani**, kel parla in *Interlingua*, e **Kriminalinspektor Richard Moser**, kel parla in *Intal*, kun **Kommissar Rex**, kel es hundo e no parla, ma il comprene omno. **Cattani** descovra, ke **Fantomas** save linguas de animales, ergo pova komunika kun Octopus.

PM11. Noi receva un letre de **Fantomas** plena per menacies.

PM12. **Noptidamus** apara kom viventa.

PM13. Sur frontispicie apara portrete de **Fantomas** designata da il ipsa. **Fantomas** querela kun **Noptidamus**. **Noptidamus** lecta un poema ube funges es mencionata, pos ke **Fantomas** senti ke il denov standa mal pro funges. Pos lo **Fantomas** no aparav til nun.

PM20. Noi saveska ke **Klara** desaparav.

PM21. Li historia continua se.

Aleshandre Shavir Kasanova Domingo

Andoromeda

Attilio Liotto

Carlos Solís

Dmitri Ivanov

Filippo Zanoner

Gabriel Svoboda

Gary Miller

Gonçalo Neves

Guido Crufio

Ian Niles

Igor Washirei

Josep

Lenadi Moucina

Marcyó

Osmund Aukland

Partaka

Rosa

Rosto

Stiven Rais

Tiberio Madonna

Thomas Schmidt (Valodnieks)

Adjuvilo, Amelia, Esperanto, Eurikido, Idiom Neutral, Ido, ikuso, Intal, Interlingua, Interocidental, Latino sine Flexione, Latinovik, Lingua de Fantomas, Lingua Franca Nova, Lingu Kamino, Lingwa de Planeta, Medilingua, Mondial, Mondlango, Novial, Occidental/Interlingue, Omnia, Paraglot, Populido, Rapidlingue, Sabir (Lingua Franca), Sibelilingua, Sintezo, Solresol

Pri jurnal POSTA MUNDI: http://postamundi.wikikii.com/wiki/Jurnal_POSTA_MUNDI

Posta elektronik: enioni@yandex.ru

Wiki-versione: <http://postamundi.wikikii.com/wiki/postaMundi:21>